

Twee soorten zonden (bewust en onbewust)

I.

Eerste warming-up.

Genesis 6:9 zegt over Noach: *'Hij was een rechtschapen man ... die een voorbeeldig leven leidde, in nauwe verbondenheid met God'.*

Zulke typering en lees je vaker van vromen in de Bijbel. Vraag jezelf eens eerlijk af:

1. Is zo leven voor mij mogelijk? Kan ik zo leven?
2. Is dit na Pinksteren mogelijk voor iedere christen?
3. Als God over mij aan anderen zou vertellen, zou Hij mijn leven ook zo typeren?

Tweede warming-up.

Lees 1 Johannes 3:6-10 (*'Ieder die in Hem blijft zondigt niet. Ieder die zondigt ...'*) en 5:16,17,18 (over twee soorten zonden: a. zonde tot de dood en b. zonde niet tot de dood).

Probeer nu de volgende vragen te beantwoorden:

Vraag 1: Wat is in *'niet zondigen'*? (3:6-10 en 5:18)

Vraag 2: Wat is *'zonde tot de dood'*? (5:16,17)

Vraag 3: Wat is *'zonde niet tot de dood'*? (5:16,17)

Vraag 4: Wat is *leven als een rechtvaardige'*? (3:7,10)

II.

Twee soorten zonden.

A. Makkelijk te onderscheiden!

Volgens Johannes is het makkelijk 'te zien' (of na te gaan) hoe iemand zondigt, want hij schrijft: bij de ene soort zonde mag en moet je om vergeving bidden voor die ander, maar bij die andere soort zonde niet (1 Joh 5:16). Blijkbaar was het verschil toen volkomen helder. Zijn wij die helderheid door de eeuwen heen 'kwijt' geraakt? De meeste christenen werken vandaag niet met dit verschil. Maar de Bijbel wil dat we dat wel doen, want het bepaalt onze manier van bidden voor die ander!

B. Kunnen wij Gods vergeving en leven geven aan een ander?

Natuurlijk kan alleen God het leven geven aan een zondaar via vergeving. Maar door jouw gebed om vergeving voor die ander, geeft God aan die ander vergeving en zo het leven. Johannes zegt daarom, dat *jij* al biddend 'die ander het leven geeft' (5:16).

Maar het 'werkt' alleen zo *'als iemand NIET zondigt naar de dood'*. Als iemand WEL zondigt naar de dood, mag je natuurlijk wel bidden voor die ander, maar dan kun je niet om vergeving voor die ander vragen. Dan vraag je om Gods ingrijpen, zodat de ander tot berouw en bekering gedrongen wordt, waardoor de weg tot vergeving (en het leven) voor die ander weer open gaat.

C. We móeten dus weten wat ‘zonde tot de dood’ is en wat niet.

Velen denken dat ‘zonde tot de dood’ een heel erge zonde is, waarna je niet meer gered kunt worden. De moeite is dat niemand kan zeggen wanneer iemand die zonde dan echt doet of gedaan heeft, want de weg van berouw en bekering lijkt toch altijd nog mogelijk.

Deze uitleg is daarom in strijd met wat Johannes schrijft. Volgens hem is het een eenvoudig en duidelijk te herkennen zonde. Laten we daarom ‘tot/naar de dood’ lezen als ‘richting dood’. Ja, inderdaad – als iemand blijft zondigen naar de dood toe, zal hij verloren gaan. En zolang hij/zij op die weg blijft gaan is er geen vergeving. Maar na berouw en bekering wordt het anders.

Het wonderlijke is dat er ook zonde is, waarvan je kunt weten: dit wil God graag vergeven – dit is geen probleem voor God – dus mag ik God voor die ander om vergeving bidden. Blijkbaar is dat een zonde waarbij die ander kind van God blijft en de relatie met God dus niet verbroken wordt.

III. Zijn zonden voor God verschillend?

A. Volgens Hebreëen zijn er twee soort zonden..

Hebreeen 10:26ev zegt dat er een duidelijk en belangrijk verschil tussen zonden is, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament! Door verschillende bijbelvertalingen met elkaar te vergelijken wordt het verschil helder krijgen. We zetten de omschrijvingen naast elkaar: je kunt

<i>willens en wetens</i>	<i>of</i>	<i>onwetend zondigen</i>
<i>opzettelijk</i>	<i>of</i>	<i>onopzettelijk zondigen</i>
<i>expres</i>	<i>of</i>	<i>per ongeluk zondigen</i>
<i>bewust ervoor kiezen</i>	<i>of</i>	<i>onbewust zonde doen (voor je er erg in hebt)</i>
<i>gaan liggen in de zonde</i>	<i>of</i>	<i>in zonden vallen/struikelen</i>

Dit verschil is praktisch en herkenbaar in het alledaagse leven. Dit onderscheid wordt overal in het leven toegepast (in grote en kleine zaken). Als iemand iets gedaan heeft is altijd de eerste vraag: **HOE deed hij het – per ongeluk of expres?** Denk bv aan schade veroorzakende daden van iemand in het verkeer, bij sport, in opvoeding, huwelijken en andere relaties. Ook in de rechtsspraak wordt altijd onderzoek gedaan naar deze vraag.

B. God werkt/rekent altijd met dit verschil (zowel in OT als in NT).

In het Oude Testament waren offers voor vergeving *alleen bedoeld voor onopzettelijke zonden!!* Zie Leviticus 4:1,13,22,27 en Leviticus 5 en 6 (enkele ‘grenssituaties’ komen aan de orde met daarop volgend berouw).

NB: Zonde- en schuldoffers komen pas ná de andere offers (Leviticus 4+5). De offers in Leviticus 1–3 gaan over toewijding, danken en vieren en hebben niets met zonden.

Op opzettelijk/bewust zondigen stond de doodstraf (Numeri 15:22–31; Hebreëen 10:26ev). Vergeving is dan in de praktijk nog wel mogelijk, maar alleen na diepgaande bekering (‘Heer, vergeef me; dit wil ik nóóit meer doen – ik bekeer me en wil weer in alles leven voor U als een brandoffer; help me’)!)

Een voorbeeld. David zondigde bewust met Batsaba en Uria. Dat was zonde tot de dood. Hij ontving geen vergeving van deze zonde, zolang hij het niet beleed en zich bekeerde (Psalm 32). God bracht hem genadig via de profeet Natan tot bezinning en zo tot berouw en bekering. Dan volgt Psalm 51. Dat is een boetegebed na een bewust leven in ongehoorzaamheid (vs 1). En God vergaf David. Hij ontving vergeving en mocht weer leven.

In het Oude Testament was oprecht leven haalbaar en 'normaal'. Lees o.a. Genesis 6:9; 17:1; 2 Koningen 12:3; 14:3; 18:3; 22:2; 2 Kronieken 16:9; 17:3; Psalm 17:3-5; 18:21-27; 119. Ezechiël 18. Als men zo niet leefde kwam God met verwijten en oordelen (lees alle profeten).

In het Nieuwe Testament blijft dit onderscheid cruciaal. We lezen als Hebrëen 10:25ev. Zie verder: Johannes 15:22; Lucas 23:34; Matteüs 12:32 ['kwaadspreekt' = kwaad blijft spreken]; 1 Johannes 1:5-10 en 3:6,9ev en 5:16-18.

Leven naar Gods wil is sinds Pinksteren zeker 'normaal christelijk' (bv Romeinen 8:3,4 en 1 Johannes 5:3,4). Bewust zonde doen (met kleine of grote dingen) is spelen met je leven (tot/naar de dood)! Dat is feitelijk 'zondigen tegen de Heilige Geest' (op zichzelf 'kleine zonden' kunnen daardoor zware zonden zijn en zwaar gestraft worden, zoals in Jozua 7 en Handelingen. 5).

C. Antwoorden op de drie hierboven gestelde vragen n.a.v. 1 Johannes 5:16-18.

1. 'Zondigen naar de dood' = willens en wetens zondigen. Het is bewust tegen Gods wil ingaan. Dat verstoort en breekt de relatie. Dan is er géén vergeving, *tenzij* berouw en bekering volgt – zie hiervoor bv Numeri 15:30,31; Hebrëen 10:26v.

Met opzet zondigen (ook in kleine dingen) is ontrouw aan God, die met zijn Geest in je geweten spreekt. Daarom is er geen vergeving voor zolang er geen berouw en bekering is.

2. 'Zondigen niet naar de dood' = niet opzettelijk zondigen. Je zondigt per ongeluk, zonder het te willen. Je hebt het gedaan voordat je beseftte dat het zonde was. Dan blijft de relatie goed en ligt de vergeving klaar. Als je ontdekte dat je zo gezondigd had, dan waren er in het OT offers ter verzoening. Zie Numeri 15:22ev. In het NT reinigt het bloed van Jezus ons dan (1 Johannes 1:7). Zijn bloed/leven/toewijding/gezindheid kenmerkt ons leven (en niet die onbewuste zonde)!

3. 'Niet zondigen' = 'geen zonde doen' als je weet dat het zonde is. Je struikelt/valt weleens in zonde, en als je dat (kort of lang) daarna ontdekt, belijdt je die zonde direct.

Bij onopzettelijk zondigen speelt geen ontrouw aan God of verzet een rol. Het is wel zonde en er is vergeving nodig, maar 'veel minder erg'! De relatie blijft heel (net als bij ouders en kinderen).

D. Concreet en toepasbaar.

1. Dit onderscheid is helder zwart-wit. Zo leert God ons concreet het verschil tussen 'leven door de Geest' of 'door het vlees'. Hij wil dat we in het concrete leven met dit onderscheid werken!

2. Er zal ook hier tussen zwart en wit een grijs gebied zitten, waar het wat onduidelijk is of je iets opzettelijk deed of niet. Maar je kunt dit niet gebruiken als argument dat dit onderscheid 'dus' onwerkbaar is. Want ook in 'twijfelgevallen' is wel heel helder wat je moet doen: radicaal belijden en met Gods kracht je radicaal bekeren!

3. Dit onderscheid is helder en simpel en maakt helder waarom God soms aan 'kleine vergrijpen' zo zwaar tilt (zoals Genesis 3): bewust zondigen breekt altijd de relatie, beledigt God en is erger dan welke materiele schade ook! Bij 'per ongeluk of onbewust' zondigen is dat niet zo.

IV. Slotopmerkingen:

- A. Mensen kunnen al jong leren leven als rechtvaardigen! Dit is het belangrijkste in de christelijke opvoeding! Kinderen leren ervoor te kiezen dat ze hun hemelse Vader echt geen verdriet willen doen. De relatie met Hem wordt voor hen belangrijker dan wat ook! Dit maakt mensen eerlijk en betrouwbaar tegenover God maar zo ook naar medemensen. En dat is nu precies wat God van hen en ons wil maken (zie Efeziërs 4:14-16 en 1 Johannes 3:9,10; 5:3,4). Dat is 'volwassen zijn in het geloof'.
- B. Vraag liefdevol aan mensen: 'Leef jij oprecht? Doe jij wel eens bewust dingen waarvan je weet dat God het niet wil?'. In de antwoorden blijkt iemands verhouding met God: of men echt van God houdt of niet. Het is een zegen als je mensen om je heen hebt met wie je afspreekt dit geregeld aan elkaar te vragen. *Zo leven kan, door de Geest van Christus*, volgens Romeinen 8:3,4!
- C. Pas bekeerden vinden dit radicale/oprechte leven heel vanzelfsprekend. Mensen die al lange tijd christen zijn vinden dit vaak 'te consequent'. Ze hebben waarschijnlijk nooit geleerd wat nieuw leven is (2 Korinthiërs 5:17) en bidden het Onze Vader waarschijnlijk zonder het persoonlijk toe te passen (*ik wil leven voor Uw Naam, Koninkrijk, wil*). Zie ook wat Jezus zegt in Lukas 14:25ev.
- D. Zondige gedachten borrelen op uit ons vlees (of worden ingefluisterd door Satan). Velen voelen zich daardoor slecht en zondig. Dit is een verkeerde reactie. Als je die opborrelingen van je vlees of van satan afwijst, heb je geen zonde gedaan maar zonden of verleidingen weerstaan! (Jacobus 1:14,15). Dan rust Gods goedkeurende glimlach op je, omdat je die verkeerde opwelling afwees en niet vasthield in je gedachten.
- E. Christenen die met dit onderscheid tussen twee soorten zonden leren leven ervaren het als bevrijdend en ontspannend: gewoon (h)eerlijk leven met de Here - het kan! Het kan dankzij de Heilige Geest. *Niemand kan het uit zichzelf! Het is Gods genade die in gelovigen werkelijk levend wordt. Jezus leeft in ons* (Gal 2:20; 5:22).

Verzoek:

Werk een tijd radicaal met dit onderscheid! Vraag elke avond: hoe leefde ik vandaag? Hoe zondigde ik? Praat daarover met de Heer (noteer het een een poosje zodat je na enige tijd een paar weken kunt overzien hoe je leven is).

- Ontdek je dan dat je al echt oprecht leeft met God (en niet opzettelijk zondigt)? Heerlijk! Prijs de HEER. Dank Hem!

- Ontdek je dat je nog wel eens willens en wetens zondigt? Dat is pijnlijk en ontdekkend. Maar dank God voor die ontdekking. Nu weet je waar je op moet letten en op gericht moet zijn. Geef je over aan God en zoek zijn genade en kracht voor de wedergeboorte! (die Hij belooft!). Geloof dat Hij bij je en zelfs in je is en je zijn help ter beschikking stelt! Zoek ook een geloofmaatje met wie je hierover geregeld open kunt praten terwijl je elkaar bevraagt en helpt. Bid samen en verlang er naar radicaal te kiezen voor God.

Ontdek je onduidelijkheden of moeiten bij het werken met dit onderscheid – alsjeblieft, laat het anderen of mij weten. Laten we met elkaar biddend en zoekend verder ontdekken hoe God helpt.

Tenslotte: Heb je vragen bij – of opmerkingen over – deze studie, dan hoor ik ze graag.

Groeten, Ton de Ruiter.